

Załącznik
do Uchwały nr 1/2016/2017 RR
z dn. 28.09.2016 r.

**Program wychowawczy
Publicznego Gimnazjum
w Suskowoli**

na rok szkolny 2016/2017

Program wychowawczy został opracowany po uprzednim zdiagnozowaniu potrzeb uczniów i nauczycieli oraz oczekiwań rodziców. Przedstawia w sposób całościowy treści i działania o charakterze wychowawczym podejmowane w szkole i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli-wychowawców, nauczycieli zajęć edukacyjnych i specjalistów szkoły.

Podstawa prawna :

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2012 r., poz. 977 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.).

Struktura Programu Wychowawczego w Publicznym Gimnazjum w Suskowiedzi

1. Wstęp.
2. Priorytety działalności wychowawczej szkoły:
 - misja szkoły
 - wizja szkoły
3. Profil absolwenta Publicznego Gimnazjum w Suskowiedzi.
4. Cele i zadania.
5. Obszary oddziaływań wychowawczych.
6. Tradycja szkoły:
 - uroczystości szkolne
 - wycieczki szkolne
7. Oferta zajęć pozalekcyjnych.
8. Skład zespołu wychowawczego w Publicznym Gimnazjum w Suskowiedzi.
9. Monitoring i ewaluacja.

I. Wstęp

Program wychowawczy będzie realizowany w Gimnazjum w Suskowoli w roku szkolnym 2016/2017. Obejmie całą społeczność szkolną (uczniów, nauczycieli, rodziców, pracowników szkoły).

Przewagę społeczności szkolnej stanowią uczniowie z terenów wiejskich gminy Pionki. Większość z nich jest dowożona do szkoły z oddalonych kilka kilometrów miejscowości. Przed i po lekcjach potrzebujący uczniowie pozostają pod opieką nauczycieli w świetlicy. Mają również możliwość uczestniczenia w różnorodnych zajęciach pozalekcyjnych. Do szkoły uczęszczają uczniowie o nieprzeciętnych zdolnościach intelektualnych oraz wielu ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wszyscy objęci są pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Status materialny rodzin uczniów jest zróżnicowany. Uczniowie mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań poprzez udział w zajęciach pozalekcyjnych, kołach przedmiotowych, sportowych, projektach edukacyjnych. Nauczyciele motywują ich do udziału w różnych konkursach i turniejach, w których odnoszą znaczące sukcesy. Nauka odbywa się w systemie jednozmianowym.

Analiza struktury środowiska uczniowskiego oraz badanie oczekiwań rodziców względem szkoły pozwoliło ustalić listę wartości, które zostały uwzględnione w tym programie. Są to:

- prawda
- tolerancja
- zdrowie
- przyjaźń
- poszanowanie dla tradycji
- patriotyzm

Zdaniem rodziców ważnymi umiejętnościami dla ich dzieci w dalszej nauce i pracy są:

- przyjmowanie odpowiedzialności za swoje postępowanie
- współdziałanie w zespole
- umiejętność twórczego rozwiązywania problemów
- poprawne posługiwanie się językiem polskim
- rozwijanie własnych zainteresowań i uzdolnień

Niniejszy program wychowawczy uwzględnia potrzeby dzieci i ich rodziców, zwraca uwagę na kształtowanie u uczniów postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu. Ważne miejsce zajmują postawy obywatelskie, patriotyczne, poszanowanie tradycji i kultury własnego narodu. Zawiera treści profilaktyczne oraz zadania związane z zapobieganiem wszelkiej dyskryminacji.

Program wychowawczy opracowano na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji wychowawczej gimnazjum przy użyciu następujących narzędzi:

- rozmowy indywidualne, wywiady – prowadzone z rodzicami przez nauczycieli, wychowawców i pedagoga szkolnego,
- ankiety,
- obserwacja zachowania uczniów na przerwach, lekcjach, podczas zajęć świetlicowych oraz pozalekcyjnych, a także na wycieczkach i imprezach pozaszkolnych prowadzona na bieżąco przez wychowawców i nauczycieli,
- analiza dokumentacji dotyczącej diagnozowania, monitorowania oraz podejmowania interwencji wychowawczej:
 - dokumentacja pedagoga szkolnego,
 - dzienniki lekcyjne,
 - klasowe zeszyty uwag.

II. Priorytety działalności wychowawczej szkoły

Działalność wychowawcza w naszej szkole polega na wspomaganiu ucznia w osiągnięciu pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej. Zwracamy szczególną uwagę na:

- Wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności poprzez realizację przyjętych programów nauczania
- Propagowanie zdrowego stylu życia i postaw prozdrowotnych
- Wychowanie w poszanowaniu tradycji lokalnej i narodowej
- Współpracę z rodzicami w kierunku wychowania do wartości
- Wspieranie aktywności i inicjatyw młodzieży

Misja Szkoły

Jesteśmy szkołą, która swoje działania opiera na wartościach takich jak:

Bóg, Ojczyzna, Prawda, Wolność, Odpowiedzialność.

Jesteśmy szkołą wychowującą, którą tworzą nauczyciele, uczniowie i rodzice. Szkoła nasza oparta jest na zasadach partnerstwa, która nie dzieli, lecz dostrzega wartość każdego człowieka, blisko współpracuje z rodzicami. Wszyscy pracownicy szkoły są wychowawcami- wychowują swoją osobowością i zachowaniem. Podstawowym prawem i obowiązkiem w szkole jest nauka. Podstawą naszego działania jest rzetelne przekazywanie wiedzy i rozwoju umiejętności uczniów.

Wizja Szkoły

Nasza szkoła stwarza uczniom warunki do wszechstronnego rozwoju osobowego we wszystkich wymiarach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, moralnym i duchowym. Wysoko wykwalifikowana kadra, stale podnosząca kwalifikacje, potrafi efektywnie współdziałać z uczniami, rozbudzać w nich dociekliwość poznawczą. Pomaga im również w podejmowaniu decyzji dotyczących kierunku dalszej edukacji. Uczniowie mogą korzystać z bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych uwzględniającej ich uzdolnienia i zainteresowania. Dzięki przyjaznej atmosferze panującej w szkole, partnerskim stosunkom między uczniami, nauczycielami i rodzicami oraz odpowiedniej bazie dydaktycznej nasi wychowankowie mają możliwość rozwijania umiejętności społecznych przez zdobywanie doświadczeń we współżyciu, współdziałaniu i komunikowaniu się w grupie. Nasza placówka jest szkołą środowiskową, pogłębiającą poczucie przynależności lokalnej i kultywującą tradycje. Poprzez organizowanie ogólnodostępnych imprez i uroczystości, na terenie szkoły i poza nią, stwarzane są możliwości kontaktu z szeroko pojętą kulturą i sztuką. Absolwent naszej szkoły jest osobą twórczą. Posiada umiejętności komunikowania się, współpracy, doskonalenia się i rozsądnego spędzania wolnego czasu. Jest samodzielny, odpowiedzialny i przygotowany do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości.

III. Profil absolwenta Publicznego Gimnazjum w Suskowoli

Punktem wyjścia do podejmowania przez szkołę rozmaitych działań wychowawczych jest opis świadomie przez nią kształtowanej sylwetki absolwenta trzeciego etapu kształcenia

Opis będzie towarzyszył uczniom, ich rodzicom i nauczycielom, dzięki odpowiedniej konstrukcji semestralnego i rocznego arkusza oceny zachowania ucznia, w którym podstawowym elementem staje się uczniowska samoocena dokonywana w odniesieniu do cech sylwetki absolwenta trzeciego etapu kształcenia.

Absolwent Gimnazjum, na miarę swego wieku jest:

Odpowiedzialny, obowiązkowy, solidny, co oznacza, że: najczęściej zachowuje się zgodnie z oczekiwaniami szkoły i domu rodzinnego, a przypadki swego złego zachowania umie poddać krytycznej refleksji i nie powtarzać błędów, do których popełnienia potrafi się przyznać; przestrzega zasad wymiany opinii z innymi i kultury dyskusji; nie budzi zastrzeżeń jego wygląd, higiena osobista i dbałość o zdrowie oraz unikanie zagrożeń związanych z uzależnieniami; sprawnie współdziała z innymi na terenie klasy, szkoły i poza nią, realizując wspólne działania.

Samodzielny, zaradny, otwarty, co oznacza, że: jest ciekawy świata i korzysta z różnych źródeł wiedzy; poszukuje nowych obszarów dla swej aktywności, problemów do rozwiązywania, a nawet wyzwania, które pozwoliłyby mu sprawdzić się w oczach własnych; potrafi samodzielnie stawiać sobie pewne cele, wymagające pomysłowości i konsekwencji w realizacji; umie ocenić sensowność i szanse realizacji własnych i cudzych pomysłów i podjąć właściwą decyzję.

Uczciwy, prawy, prawdomówny, co oznacza, że: w pełni docenia znaczenie zaufania w kontaktach między ludźmi i stara się na nie zasłużyć; rozumie złożoność zasad lojalności wobec różnych osób i grup, z którymi jest związany, a w przypadkach konfliktowych wybiera drogę szczerości; umie trafnie rozróżniać osoby godne i niegodne zaufania.

Kulturalny, taktowny, szanujący innych, co oznacza, że: cechuje go takt i kultura osobista w stosunku do innych; ze zrozumieniem traktuje różnice wynikające z niejednakowych możliwości, motywacji o odmienności kulturowej ludzi; umie stopniować oceny moralne i dokonywać trafnych wyborów w sytuacjach trudnych i niejednoznacznych; potrafi słuchać opinii innych i cierpliwie poszukiwać rozwiązań do przyjęcia dla różnych stron; potrafi właściwie korzystać z dóbr kultury i wyrażać szacunek dla tradycji i symboli narodowych i religijnych własnych i cudzych.

Krytyczny wobec siebie i innych, co oznacza, że: ma świadomość istnienia na świecie różnych systemów wartości i respektuje tę różnorodność; potrafi odnieść zachowania własne i cudze do znanego mu szanowanego przezeń systemu wartości naszego kręgu kulturowego; nie jest podatny na demagogię i manipulację informacyjną w zakresie postaw i zachowania.

IV. Cele i zadania

1. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności, miłości do Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego.
2. Zapewnianie każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju, przygotowanie do pełnienia obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.
3. Realizowanie prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju.
4. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny.
5. Dbanie o rozwój umysłowy, moralny, emocjonalny i fizyczny uczniów, między innymi poprzez:
 - 1) organizowanie różnorodnych imprez kulturalnych, artystycznych, bogatej działalności turystyczno- krajoznawczej;
 - 2) stawianie wysokich wymagań dotyczących kultury bycia;
 - 3) przekazywanie wiedzy i kształcenie umiejętności funkcjonowania w rodzinie i środowisku, państwie, narodzie i społeczeństwie;
 - 4) zapewnianie poszanowania godności osobistej uczniom.
6. Dostosowanie treści, metod oraz organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów.
7. Umożliwianie uczniom korzystania z pomocy psychologiczno - pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej.
8. Umożliwianie pobierania nauki przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami.
9. Otaczanie opieką uczniów z dysfunkcjami poprzez umożliwianie im realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania, zajęć rewalidacyjnych i innych zajęć z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami.
10. Zapewnianie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.
11. Upowszechnianie wiedzy ekologicznej wśród dzieci i młodzieży oraz kształtowanie właściwych postaw wobec problemów ochrony środowiska.
12. Upowszechnianie idei wolontariatu i kształtowanie postawy otwartości na potrzeby drugiego człowieka.
13. Otaczanie opieką uczniów będących w trudnej sytuacji materialnej i życiowej poprzez działania wychowawcze oraz zadania realizowane przez wychowawców klas i pedagoga szkolnego, współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny.
14. Wspomaganie rozwoju uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
15. Kształtowanie wśród uczniów cech osobowości takich jak: przedsiębiorczość, kreatywność, samodzielność, a także umiejętności samokształcenia i doskonalenia się, skutecznego komunikowania się oraz nawiązywania kontaktów interpersonalnych.
16. Kształcenie w duchu tolerancji, humanizmu i patriotyzmu, przekazywanie wiedzy o społeczeństwie, problemach społecznych, ekonomicznych kraju, świata, kulturze i środowisku naturalnym.

17. Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.
18. Prowadzenie kół przedmiotowych i zainteresowań, zajęć dydaktyczno - wyrównawczych i innych wspierających rozwój każdego ucznia .
19. Zapewnianie pomocy pedagoga wspomaganej badaniami i zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej.
20. Organizowanie imprez szkolnych i pozaszkolnych, wycieczek przedmiotowych, turystyczno-krajoznawczych i biwaków zgodnie z regulaminem wycieczek.
21. Dbanie o bezpieczeństwo uczniów poprzez:
 - a) zapewnienie opieki na lekcjach, zajęciach pozalekcyjnych, w czasie przerw i imprez szkolnych.
 - b) omawianie zasad bezpieczeństwa na godzinach wychowawczych.
22. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizację zajęć z tego zakresu oraz udział w akcjach, kampaniach profilaktycznych i zawodach sportowych.

WARTOŚCI I ICH REALIZACJA W PROCESIE WYCHOWAWCZYM:

Wartości w procesie wychowania	Sytuacje wychowawcze
PRAWDA	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie szukają w różnorodnych źródłach odpowiedzi na problemy i zagadnienia pojawiające się w procesie dydaktycznym, • nauczyciele pomagają uczniom w kształtowaniu osobowości poprzez odkrywanie w każdym dobra i cech indywidualnych, uczenie odpowiedzialności za słowa i czyny, • osoba rozstrzygająca spór każdorazowo dociera do jego źródła,
PIĘKNO, ESTETYKA, PRZYJAŹŃ	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie dążą do wysokiego poziomu kultury osobistej, • uczniowie czuwają nad poprawnością i czystością j. polskiego w życiu codziennym, podczas lekcji, przerw, wycieczek, • są zachęceni do lektury pozaszkolnej, mają kontakt z kulturą i sztuką, • uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych (np. wystawy, filmy, przedstawienia teatralne), • uczniowie dbają o wystrój sal, korytarzy, o estetykę otoczenia, • dostosowują wygląd i ubiór do sytuacji, dbają o higienę osobistą, • dbają o stosunki koleżeńskie

<p>SAMODZIELNOŚĆ, PRACA NAD SOBĄ, ZDROWIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie dokonują samooceny własnej pracy i zachowania, • nauczyciele pomagają uczniom w kształtowaniu osobowości poprzez rozbudzanie postaw przedsiębiorczych, ciekawości świata, kształcenie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów, • uczniowie potrafią przewidzieć konsekwencje swojego zachowania, • wypełniają obowiązki dyżurnego, • uczestniczą w wycieczkach, rajdach i wykonują działania związane z organizacją podobnych form wypoczynku, • uczniowie starają się być samodzielni, postępują tak, by nie narażać dobra i godności drugiej osoby, • organizują imprezy klasowe i szkolne,
<p>RZETELNA PRACA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy i nauczyciele premiąją uczniów wykonujących bardzo dobrze obowiązki wg zasad ustalonych przez szkołę, • uczniowie starają się zdobywać coraz to nową wiedzę i umiejętności • uczą się właściwie korzystać z dostępnych źródeł wiedzy, są przy tym twórczy i aktywni, • pracownicy gimnazjum poprzez wzorce osobowe wpływają na prawidłowy stosunek uczniów do obowiązków i pracy,
<p>WRAŻLIWOŚĆ NA KRZYWDĘ INNYCH TOLERANCJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie uczestniczą w akcjach charytatywnych, • niosą pomoc innym w ramach wolontariatu • kształtują postawy wyrażające szacunek dla wartości demokratycznych i humanistycznych, • kształtują postawy poszanowania wartości życia, godności ludzkiej, wolności, sprzeciwu wobec przemocy, • umacniają postawy tolerancji i otwartości wobec odmiennych przekonań, postaw i systemów wartości, praw mniejszości narodowych, politycznych, religijnych,
<p>PATRIOTYZM I POCZUCIE WSPÓLNOTY LOKALNEJ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie uczestniczą w uroczystościach, rocznicach o charakterze patriotycznym i religijnym • kształtują właściwą postawę wyrażając szacunek wobec sztandaru i patrona szkoły, • poznają patriotyczne postawy z literatury, historii, • organizują uroczystości związane z tradycjami gimnazjum (Dzień Edukacji Narodowej, Święto Niepodległości, Święto Konstytucji 3-go Maja, Uroczystość poświęcona Świętemu Janowi Pawłowi II), • godnie reprezentują kraj, obraz Polski i Polaków w świecie, • organizują występy, wystawy, przedstawienia szkolne dla społeczności lokalnej,

	<ul style="list-style-type: none"> • biorą udział w szkolnych i pozaszkolnych konkursach tematycznych.
--	---

Cele programu realizowane będą poprzez:

<p>TWORZENIE TRADYCJI I ZWYCZAJÓW SZKOLNYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie Kroniki Szkoły, • organizację cyklicznych uroczystości i imprez szkolnych oraz środowiskowych m.in.: Pasowanie na Ucznia, Wigilia, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Sportu, okolicznościowe spotkania poświęcone wybitnym Polakom.
<p>DZIAŁALNOŚĆ SAMORZĄDU SZKOLNEGO</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie regulaminu SU, • budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez szkolne instytucje demokratyczne skupiające całą społeczność szkolną, • podejmowanie różnorodnych inicjatyw związanych z pracą na rzecz szkoły i środowiska (np. zbiórka makulatury, różnego rodzaju akcje charytatywne).
<p>KONTAKTY I WSPÓLPRACĘ Z RODZICAMI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania z rodzicami prowadzone w formie wykładów, prelekcji, warsztatów, spotkań: uczeń - nauczyciel - rodzic, • zaangażowanie rodziców w sprawy klasy, szkoły, (udział rodziców w imprezach, apelach, akademiach organizowanych przez szkołę). • motywowanie rodziców do pomocy w organizacji imprez i uroczystości szkolnych, wycieczek. • współpraca z Radą Rodziców w różnych sferach jej działania.
<p>WZAJEMNĄ POMOC W NAUCE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie pomocy koleżeńskiej wśród uczniów.
<p>ZABAWY, DYSKOTEKI, WYCIECZKI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zabawy cykliczne: andrzejki, walentynki, mikołajki klasowe, Dzień Dziecka, Dzień Chłopaka, zabawa choinkowa, Dzień Wiosny, Dzień Sportu, • dyskoteki szkolne, • wycieczki klasowe i krajoznawczo - turystyczne, zielone szkoły.

Ponadto:

- Pracownicy szkoły reprezentują wartości zawarte w programie wychowawczym.

- Reagują na niewłaściwe zachowanie i postawy uczniów w szkole i poza nią.
- Doskonałą umiejętności rozwiązywania konfliktów we właściwy sposób.
- Wskazują młodzieży wzorcowe zachowania i promują pozytywne nastawienie do nauki, otoczenia, Ojczyzny.

W szkole:

- Organizowane są dodatkowe zajęcia pozalekcyjne dla uczniów.
- Realizowane są projekty edukacyjne.
- Prowadzone są następujące formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej: zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, rozwijające, korekcyjno – kompensacyjne, rewalidacyjne).
- Współpracuje się z Poradnią Psychologiczno –Pedagogiczną, GOPS, sądem rodzinnym, policją, samorządem terytorialnym.
- Odbywają się zajęcia z doradztwa zawodowego.
- Organizowane są zawody sportowe, zajęcia UKS, wycieczki, wyjazdy, rajdy rowerowe.
- Prowadzone są warsztaty, konkursy z zakresu profilaktyki uzależnień.
- Promuje się postawy prozdrowotne.
- Organizowane są spotkania z osobami odgrywającymi istotną rolę w życiu społeczno-politycznym.

V. Obszary oddziaływań wychowawczych

Zadania	Sposoby realizacji
Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie stanu bezpieczeństwa w szkole. 2. Dbanie o bezpieczeństwo ucznia podczas zajęć lekcyjnych i przerw śródlekcyjnych. 3. Pełnienie dyżurów przez nauczycieli podczas przerw. 4. Zapoznanie uczniów i rodziców z obowiązującymi dokumentami regulującymi pracę szkoły. 5. Przestrzeganie zasad współżycia w społeczności placówki określonych w statucie i regulaminach szkoły. 6. Przestrzeganie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych. 7. Uczenie zasad udzielania pierwszej pomocy. 8. Kontrolowanie zachowania uczniów poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - kontrolę frekwencji w klasie, - bieżącą kontrolę uwag.
Kształtowanie pozytywnej atmosfery w klasie i w szkole	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc pierwszoklasistom w adaptacji do nowych warunków: <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów i ich rodziców z dokumentami szkoły, - zajęcia integracyjne. 2. Kształtowanie postawy koleżeństwa i prawidłowego komunikowania się. 3. Budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych. 4. Zaspokojenie potrzeb współdziałania. 5. Rozbudzanie otwartości na drugiego człowieka.

	<p>6. Uświadomienie uczniom konieczności własnego wkładu w rozwój i integrację klasy.</p> <p>7. Pogłębianie wiedzy o swojej klasie i poczucia współodpowiedzialności.</p> <p>8. Mobilizowanie uczniów do budowania pozytywnego wizerunku klasy i szkoły.</p>
Rozpoznawanie potrzeb wychowawczych uczniów	<p>1. Diagnozowanie sytuacji wychowawczej w szkole poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obserwację, - rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami i nauczycielami, - analizę dokumentów szkolnych. <p>2. Poznanie poglądów, przekonań, potrzeb oraz zainteresowań uczniów w celu lepszego planowania pracy wychowawczej w klasie i w szkole.</p> <p>3. Uwzględnianie w planach wychowawczych tematów istotnych dla młodzieży.</p>
Rozwijanie umiejętności wypowiadania się i wyrażania własnych poglądów	<p>1. Prowadzenie zajęć metodami aktywizującymi uczniów.</p> <p>2. Tworzenie sytuacji sprzyjających swobodnemu wypowiedzeniu się, dyskusji.</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności argumentowania, bronięcia własnego zdania oraz wyrażania własnych opinii w sposób akceptowany społecznie.</p> <p>4. Kształcenie umiejętności słuchania innych osób.</p> <p>5. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów.</p> <p>6. Rozwijanie postaw tolerancji i akceptacji.</p>
Wspomaganie wszechstronnego rozwoju ucznia	<p>1. Realizacja zadań ujętych w podstawach programowych z uwzględnieniem potrzeb i możliwości uczniów.</p> <p>2. Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia poprzez różnorodne formy i metody pracy oraz zróżnicowanie wymagań w stosunku do uczniów zdolnych, jak i mających trudności w nauce.</p> <p>a. praca z uczniem mającym problemy</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualizacja pracy na lekcjach, - objęcie uczniów zajęciami wyrównawczymi, - organizowanie pomocy koleżeńskiej, - angażowanie w życie szkoły, - objęcie opieką uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, - wzmacnianie pozycji ucznia przez wskazanie mocnych stron, <p>b. praca z uczniem zdolnym w celu pełnego rozwoju jego osobowości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualizacja pracy na lekcjach, - motywowanie uczniów do samorozwoju, - zachęcanie do brania udziału w konkursów, olimpiadach, - angażowanie w życie szkoły, - wdrażanie do samooceny z uwzględnieniem sukcesów i porażek oraz mocnych i słabych stron. <p>3. Objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną</p>

	<p>uczniów z różnymi dysfunkcjami.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Organizowanie i udział w olimpiadach, konkursach przedmiotowych i artystycznych. 5. Organizowanie zajęć rewalidacyjnych, kół zainteresowań, zajęć wyrównawczych, sekcji sportowych. 6. Organizowanie wycieczek krajoznawczych, wyjazdów do kina, teatru i innych ośrodków kultury i sztuki. 7. Stwarzanie warunków do samodzielnego zdobywania wiedzy – wdrażanie do samokształcenia. 8. Pomoc w realizacji projektów edukacyjnych. 9. Kształcenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji (w tym multimedialnych).
Rozwijanie samorządności uczniowskiej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja życia uczniowskiego zgodnie z procedurami demokratycznymi poprzez wybory do samorządu uczniowskiego wg przyjętego regulaminu. 2. Rozwijanie zdolności organizacyjnych oraz umiejętności pracy w zespole poprzez promowanie imprez przygotowanych przez uczniów. 3. Rozwijanie i propagowanie wolontariatu na terenie szkoły i poza nią.
Stworzenie uczniom warunków do indywidualnego i grupowego działania na rzecz innych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nagradzanie wychowanków udzielających się na rzecz społeczności szkoły i środowiska lokalnego. 2. Zainicjowanie przez wychowawców pomocy koleżeńskiej w nauce – koordynacja działań. 3. Organizowanie różnych form pomocy dla uczniów znajdujących się w gorszej sytuacji materialnej. 4. Integracja społeczności szkoły poprzez ich wspólny udział w imprezach i wyjściach poza placówkę. 5. Działalność wolontariatu szkolnego i koła Caritas. 6. Współudział uczniów w tworzeniu zasad regulujących życie w placówce.
Kształtowanie prawidłowych relacji interpersonalnych, umiejętności rozwiązywania konfliktów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczenie młodzieży właściwej formy prowadzenia dialogu. 2. Doskonalenie umiejętności komunikacyjnych werbalnych i niewerbalnych. 3. Uczenie młodzieży panowania nad emocjami. 4. Propagowanie i nagradzanie kultury osobistej wychowanków, postawy otwartości i życzliwości wobec innych. 5. Uczenie zasad i norm dobrego kontaktu oraz budowanie właściwych relacji wychowawca-uczeń, rodzic-uczeń, uczeń-uczeń. 6. Natychmiastowa reakcja na zaistniałe konflikty. Wprowadzanie mediacji.
Przeciwdziałanie agresji i przemocy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie występowania agresji w klasie i w szkole. 2. Uświadomienie przyczyn agresji i jej rodzajów. 3. Wyrabianie postawy radzenia sobie z własną i cudzą agresją. 4. Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych uczuć.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Uświadomienie następstw i zagrożeń wynikających z działania agresywnego poprzez organizowanie zajęć i warsztatów. 6. Kształtowanie postawy asertywności. 7. Propagowanie wzorów, postaw do naśladowania. 8. Organizowanie spotkań z zakresu odpowiedzialności prawnej nieletnich.
Kształtowanie postawy szacunku wobec siebie i innych osób	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie poglądów i postaw wobec bieżących problemów społecznych. 2. Nauka odpowiedzialności za siebie i za grupę. 3. Nauka kulturalnego zwracania się o pomoc, zapobieganie postawy roszczeniowej. 4. Wyrabianie w uczniach wrażliwości, życzliwości, rzetelności i odpowiedzialności: <ul style="list-style-type: none"> - praca nad własnym charakterem, poszanowanie godności własnej i drugiego człowieka, - działalność grupy wolontariuszy na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego (akcje charytatywne, pomocowe).
Kształtowanie kultury osobistej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie poziomu znajomości zasad dobrego zachowania. 2. Wyrabianie szacunku dla osób dorosłych. 3. Dbanie o higienę osobistą, strój uczniowski. 4. Wyrabianie postawy odpowiedzialności za mienie szkolne i cudzą własność. 5. Wpajanie zasad odpowiedzialnego traktowania obowiązków szkolnych. 6. Propagowanie kultury słowa wśród uczniów. 7. Stosowanie zasad dobrego komunikowania się.
Kształtowanie postawy akceptacji i odmienności drugiego człowieka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umożliwienie uczniom niepełnosprawnym pełnego rozwoju społecznego wspólnie z rówieśnikami. 2. Integracja uczniów z niepełnosprawnymi rówieśnikami na szczeblu klasowym i szkolnym. 3. Wyrabianie u uczniów zdolności dostrzegania potrzeb innych ludzi. 4. Rozwijanie akceptacji dla trudności i ograniczeń innych ludzi. 5. Promowanie bezinteresownej pracy na rzecz innych – działalność wolontariatu szkolnego. 6. Kształtowanie wśród uczniów postawy akceptacji i tolerancji: <ul style="list-style-type: none"> - nauka tolerowania inności, odmienności, - rozwijanie empatii, - wyzwalanie gotowości niesienia pomocy.
Pogłębienie wiedzy związanej z funkcjonowaniem rodziny, miłością i przyjaźnią	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc w rozumieniu roli małżeństwa i rodziny w życiu człowieka. 2. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje. 3. Ukazywanie wartości rodziny w życiu człowieka, wzmacnianie prawidłowych relacji młodzieży z rodzicami, podnoszenie autorytetu rodziny.

	4. Przygotowanie młodzieży do pełnienia ról małżeńskich i rodzicielskich.
Przygotowanie uczniów do podjęcia trafnej decyzji edukacyjnej i zawodowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów i realizacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego. 2. Wyzwalanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny. 3. Pomoc uczniom w określeniu swoich mocnych stron, zainteresowań oraz predyspozycji. 4. Pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy na temat możliwości dalszej edukacji, formach spędzania wolnego czasu, formach aktywności społecznej, perspektywach życiowych. 5. Pomoc uczniom w pogłębieniu wiedzy o interesujących ich zawodach. 6. Zapoznanie uczniów ze strukturą szkolnictwa ponadgimnazjalnego. 7. Zapraszanie przedstawicieli szkół ponadgimnazjalnych w celu zapoznania z ofertą kształcenia. 8. Organizowanie spotkań, warsztatów mających na celu udzielenie pomocy w wyborze dalszej drogi kształcenia. 9. Kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swojego stanu zdrowia a wymaganiami konkretnego zawodu.
Budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie uroczystości zgodnych z kalendarzem imprez szkolnych. 2. Prowadzenie strony internetowej szkoły. 3. Dbanie o wystrój szkoły oraz klasopracowni (gazetki, tablice informacyjne itp.). 4. Organizowanie wystaw prac uczniów. 5. Promowanie szkoły w środowisku poprzez uczestniczenie w imprezach środowiskowych organizowanych przez szkołę oraz organizacje gminne. 6. Współpraca ze środowiskiem lokalnym (urzędy, instytucje, organizacje itp.)
Kształtowanie więzi z krajem ojczystym oraz poszanowania dla dziedzictwa narodowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie uroczystości upamiętniających ważne wydarzenia w historii naszego kraju (apele). 2. Kształtowanie u młodzieży szacunku dla symboli narodowych. 3. Propagowanie wśród uczniów znaczenia Polski w Europie i na świecie, zwłaszcza na lekcjach historii, WOS i językach obcych. 4. Rozwijanie szacunku dla miejsc pamięci narodowej poprzez organizowanie wycieczek np. do muzeów. 5. Organizowanie wycieczek krajoznawczych do ciekawych zakątków naszego kraju mających na celu zwrócenie uwagi na piękno własnego kraju. 6. Kształtowanie postaw patriotycznych.
Kształtowanie poczucia przynależności do „małej ojczyzny”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudzenie potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach parafialnych i gminnych 2. Zapoznanie uczniów z historią regionu. 3. Kształtowanie u uczniów postaw patriotycznych poprzez dbanie o miejsca pamięci narodowej. 4. Rozwijanie wśród uczniów uczucia szacunku do historii

	<p>i tradycji regionu.</p> <p>5. Organizowanie spotkań otwartych ze znawcami gminy oraz działaczami samorządowymi mającymi na celu zapoznanie uczniów ze specyfiką regionu oraz jej bieżącymi problemami.</p> <p>6. Organizowanie wycieczek po najbliższej okolicy oraz konkursów wiedzy o regionie.</p> <p>7. Udział w kulturalnym życiu gminy.</p>
Kształtowanie tożsamości europejskiej	<p>1. Pogłębianie wiedzy o geografii, kulturze i historii państw europejskich.</p>
Rozwijanie odpowiedniej postawy uczniów wobec zdrowia własnego i innych osób	<p>1. Prowadzenie działań wychowawczych w kierunku dbania o czystość w naszej szkole.</p> <p>2. Wdrażanie do dbałości o higienę własną i otoczenia (kontrola czystości, kontrola zmiany obuwia itp.).</p> <p>3. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczenie nawyków zdrowego odżywiania i prawidłowej organizacji czasu wolnego, - różnorodność zajęć sportowych, - organizację zawodów sportowych i konkursów o tematyce prozdrowotnej, - przygotowywanie uczniów do konkursów szkolnych i pozaszkolnych związanych z edukacją prozdrowotną oraz profilaktyką. <p>4. Wdrażanie programów dotyczących promocji zdrowia oraz współpraca z instytucjami promującymi zdrowy styl życia.</p> <p>5. Realizacja projektu „Trzymaj formę”.</p> <p>6. Prezentacja prac plastycznych i plakatów promujących zdrowy styl życia.</p> <p>7. Włączenie się w ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne np. „Dzień bez papierosa”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł” itp.</p>
Zapobieganie patologiom i uzależnieniom	<p>1. Diagnoza podstawowych zagrożeń w szkole w celu podjęcia odpowiednich działań.</p> <p>2. Uświadomienie uczniom zagrożeń związanych z okresem dojrzewania.</p> <p>3. Organizowanie warsztatów i spotkań ze specjalistami na temat zachowania ryzykownych wśród młodzieży.</p> <p>4. Prowadzenie warsztatów kształtujących wśród uczniów postawę asertywności.</p> <p>5. Dostarczenie informacji uczniom i ich rodzicom na temat konsekwencji prawnych związanych z zażywaniem substancji uzależniających.</p> <p>6. Udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców w przypadku zażywania środków i substancji.</p> <p>7. Pedagogizacja rodziców – organizowanie wykładów, warsztatów, indywidualnych konsultacji dla rodziców poruszających problem uzależnienia.</p> <p>8. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi</p>

	na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy. 9. Realizacja zagadnień zawartych w Szkolnym Programie Profilaktyki.
Pogłębianie świadomości ekologicznej oraz kształtowanie szacunku do środowiska naturalnego	1. Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska: - udział w akcji „Sprzątanie świata”, - wpajanie nawyku segregacji śmieci, - współpraca z instytucjami działającymi na rzecz ochrony środowiska. 2. Organizowanie wycieczek po najbliższej okolicy. 3. Wyjazdy do okolicznych parków narodowych i rezerwatów przyrody. 4. Pielęgnacja zieleni wokół budynku szkolnego.

VI. Tradycja szkoły

Stale uroczystości o charakterze wychowawczym i kulturalnym

UROCZYSTOŚĆ	ZADANIE WYCHOWAWCZE
Rozpoczęcie roku szkolnego Rocznica wybuchu II wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie postaw patriotycznych promowanie pozytywnych postaw, integracja społeczności szkolnej z lokalną
Dzień Edukacji Narodowej	<ul style="list-style-type: none"> umacnianie więzi między członkami społeczności szkolnej, pokazanie różnych form podziękowania za trud nauki i wychowania wobec wszystkich pracowników gimnazjum, ukazanie roli i znaczenia nauki w życiu każdego człowieka
Pasowanie na ucznia	<ul style="list-style-type: none"> budowanie więzi wewnątrzszkolnej, przyjęcie nowych uczniów w poczet społeczności szkolnej, umacnianie poczucia bezpieczeństwa
Rocznica Odzyskania Niepodległości	<ul style="list-style-type: none"> budzenie szacunku dla tradycji kształtowanie postaw patriotycznych
Mikołajki	<ul style="list-style-type: none"> integracja społeczności szkolnej
Opłatek Wigilijny	<ul style="list-style-type: none"> umacnianie więzi z rówieśnikami i nauczycielami oraz pracownikami szkoły, rozwój samodzielności i budzenie inicjatywy w trakcie przygotowań do spotkania, kułtywowanie polskich tradycji wigilijnych
Poczta walentynkowa	<ul style="list-style-type: none"> kułtywowanie tradycji pisania listów integracja młodzieży

Dzień Wiosny Festiwal Talentów	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie umiejętności organizowania imprez, planowanie ich przebiegu, • integracja klasy, • ukazanie różnych możliwości zabawy i rozrywki • promowanie uczniów utalentowanych
Święto Konstytucji 3-go Maja	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie istoty demokracji i jej roli w rozwoju świadomości narodowej, • zapoznanie z obowiązkami i prawami członków społeczeństwa obywatelskiego, • świadome uczestnictwo w obchodach święta na terenie szkoły i gminy
Uroczystość poświęcona Świętemu Janowi Pawłowi II	<ul style="list-style-type: none"> • poszanowanie kultury i tradycji chrześcijańskiej, • dostrzeganie funkcji wychowawczych Kościoła, • zgłębianie społeczno-religijnego nauczania papieskiego, • kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych
Dzień Sportu	<ul style="list-style-type: none"> • uczestnictwo w imprezach sportowych i zabawach, • utrwalenie zasady fair play podczas zawodów, • integracja klas,
Zakończenie roku szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> • propagowanie postawy szacunku dla wiedzy • promowanie pozytywnych postaw i osiągnięć uczniów

Wycieczki szkolne

W Publicznym Gimnazjum w Suskowoli w każdym roku szkolnym organizowane są wyjazdy do kina i teatru w celu popularyzacji kultury żywego słowa i umożliwienia uczniom kontaktu z szeroko pojętą kulturą. Odbywają się wycieczki turystyczno-krajoznawcze oraz tematyczne. Ważne miejsce w planie wycieczek zajmują miejsca pamięci narodowej, muzea, których celem jest poznanie historii i tradycji regionu i kraju (plan wycieczek stanowi załącznik do programu).

VII. Skład zespołu wychowawczego

W skład zespołu wychowawczego Publicznego Gimnazjum w Suskowitz wchodzi wychowawcy klas I-III.

Pracę zespołu kieruje przewodniczący.

Każdy wychowawca:

1. Opracowuje na początku roku szkolnego własny program godzin wychowawczych oraz szkolnych i pozaszkolnych zajęć kulturalno-poznawczych, realizowanych ze swoimi wychowankami.
2. Bierze udział w dniach otwartych informując rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci.
3. Wychodzi naprzeciw zainteresowaniom uczniów.
4. Ma indywidualne podejście do każdego ucznia.
5. Zna problemy swoich wychowanków.
6. Uczy kultury osobistej.
7. Piętnuje niewłaściwe postawy.
8. Jest sprawiedliwy i obiektywny w postępowaniu z uczniami.

Skład zespołu wychowawczego w gimnazjum w roku szkolnym 2016/2017:

1. p. Urszula Wojciechowska - wych. kl. 1a
2. p. Wiesław Cybulski – wych. kl. 1b
3. p. Iwona Sutkowska - wych. kl. 1c
4. p. Dariusz Czyżewski - wych. kl. 2a
5. p. Katarzyna Grabowska-Adamiec – wych. kl. 2b
6. p. Beata Kęska – wych. kl. 2c
7. p. Beata Bartkiewicz – wych. kl. 3a
8. p. Jadwiga Górka – wych. kl. 3 b
9. p. Karol Śmietanka – wych. kl. 3 c

VIII. Oferta zajęć pozalekcyjnych

Podstawowym elementem wychowawczym oddziaływań szkoły jest szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów.

Szkoła będzie zachęcać uczniów i ich rodziców do systematycznego korzystania z wybranych elementów tej oferty i korygować ją w zależności od zainteresowań określonymi rodzajami zajęć.

Uczniom gimnazjum oferuje się udział w wielu zajęciach pozalekcyjnych o charakterze zarówno dydaktycznym, jak też krajoznawczym i rozwijającym uczniów ruchowo. Są to:

- 1) koło teatralne
- 2) koło taneczne
- 3) koło Caritas
- 4) zajęcia wyrównawcze z języka polskiego
- 5) zajęcia wyrównawcze z matematyki
- 6) zajęcia wyrównawcze z chemii
- 7) zajęcia wyrównawcze z biologii
- 8) zajęcia wyrównawcze z języka angielskiego
- 9) zajęcia wyrównawcze z języka niemieckiego
- 10) zajęcia wyrównawcze z fizyki
- 11) zajęcia wyrównawcze z historii
- 12) koło języka angielskiego
- 13) koło języka niemieckiego
- 14) koło z fizyki
- 15) koło z biologii
- 16) koło muzyczne
- 17) koło plastyczne
- 18) koło historyczne
- 19) koło w o s
- 20) koło języka polskiego
- 21) koło matematyczne
- 22) koło z chemii
- 23) zajęcia sportowe UKS

IX. Monitoring i ewaluacja

Monitoring programu wychowawczego szkoły prowadzony jest na bieżąco przez dyrektora szkoły, wychowawców klasowych, pedagoga, nauczycieli.

Program wychowawczy jest dokumentem otwartym. Będzie on podlegał ewaluacji zgodnie z pojawiającymi się potrzebami. Prowadzony będzie na bieżąco przez dyrektora szkoły, wychowawców klasowych, pedagoga, nauczycieli.

Informacje o realizacji programu będą uzyskiwane poprzez:

- obserwacje i ocenę zachowania uczniów,
- rozmowy z uczniami,
- konsultacje z rodzicami,
- sondaż wśród uczniów, nauczycieli, rodziców,
- analizę własnych dokonań,
- analizę dokumentacji szkolnej,
- opinie nadzoru pedagogicznego.

**Plan wycieczek szkolnych w Publicznym Gimnazjum
w Suskowie w roku szkolnym 2016/2017**

Lp.	Miejsce	Cel	Termin	Klasa	Opiekunowie	Środek loko.
1.	Czarnolas	Podsumowanie projektu „Plener czarnoleski”	wrzesień	IIIa,b,c	B. Bartkiewicz	autobus
2.	CAL- Pionki	Udział w akcji „List do bohatera”, projekcja filmu „Miasto 44”	wrzesień	III a	B. Bartkiewicz	autobus
3.	Wycieczka rowerowa „Śladami Żołnierzy AK w Puszczy Kozienickiej”	Poznanie historii AK oraz miejsc pamięci narodowej związanych z walkami AK w Puszczy Kozienickiej.	wrzesień	I b	W. Cybulski	rower
4.	Źródło Królewskie	Poznanie walorów przyrodniczych pobliskich rezerwatów przyrody „Brzeźniczka”, i Źródło Królewskie”.	wrzesień	II b	K. Grabowska-Adamiec	autobus
5.	Multikino - Radom	Realizacja podstawy programowej – język filmu, integracja zespołu klasowego.	paździenik	I a, b, c	Wychowawcy klas I	autobus
6.	Cmentarz parafialny w Suchej	Poznanie historii najbliższej okolicy, miejsc sakralnych, pamięci narodowej. Rozwijanie w uczniach postaw	paździenik	I b	W. Cybulski	wycieczka piesza

		patriotycznych związanych z tożsamością narodową.				
7.	Warszawa – Pałac Prezydencki	Zwiedzenie Pałacu Prezydenckiego, miejsca w którym podejmuje się najważniejsze decyzje w naszym kraju	paździer nik	IIa,b,c	Wychowawcy klas II	autobus
8.	Majdanek - Kozłówka	Rozwijanie w uczniach postaw patriotycznych. Poznanie miejsc martyrologii narodu polskiego.	paż./list.	I a, b, c	Wychowawcy klas I	autobus
9.	Warszawa	Śladami bohaterów „Kamieni na Szaniec”. Poznanie historii Polski i tragicznych losów bohaterów.	listopad	IIIa,b,c	Wychowawcy klas III	autobus
10.	Radom – kino, teatr	Popularyzacja kultury słowa, umożliwienie obcowania z kulturą.	wg. repertuar -u	I-III	Nauczyciele j. polskiego	autobus
11.	Zielona Szkoła	Poznawanie miejsc naszej ojczyzny, aktywny wypoczynek.	czerwiec	II i III	B. Bartkiewicz, I. Sutkowska	autobus
12.	Zakłady chemiczne „Bochem”	Poznanie zasad funkcjonowania zakładu i roli dla gospodarki danego regionu.	maj	IIa,b,c	A. Rutkowska- Struzik	wycieczka piesza

Rada Rodziców uchwaliła Program Wychowawczy Publicznego Gimnazjum w Suskowlu do realizacji z uczniami przez nauczycieli w roku szkolnym 2016/2017.

Uchwała nr 1/2016/2017 RR z dnia 28 września 2016 r.

Rada Pedagogiczna przyjęła Program Wychowawczy Publicznego Gimnazjum do realizacji z uczniami w roku szkolnym 2016/2017 - na zebraniu w dn. 3.10.2016 r.

Samorząd Uczniowski wyraził pozytywną opinię dotyczącą przedstawionego Programu Wychowawczego do realizacji z uczniami w roku szkolnym 2016/2017.